

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ
ТЎПЛАМИ

14-сон
(50)
2002 й.
июль

Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами тўрт бўлимдан иборат:

тўпламнинг биринчи бўлимида Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Олий Мажлиснинг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва фармойишлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармойишлари эълон қилинади;

тўпламнинг тўртинчи бўлимида Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

Учинчи бўлим

109. «Республикага истеъмол товарлари ноқонуний олиб келиниши ва сотилишининг олдини олиш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 июлдаги 257-сон қарори
110. «Япония фуқаролари учун виза тартиботларини соддалаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 22 июлдаги 259-сон қарори
111. «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш ва айримларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 26 июлдаги 267-сон қарори
112. «Мурувват ёрдамидан ва беғараз техник кўмакдан мақсадли фойдаланилишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 26 июлдаги 268-сон қарори
113. «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 29 июлдаги 269-сон қарори

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

109 Республикага истеъмол товарлари ноқонуний олиб келиниши ва сотилишининг олдини олиш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси ҳудудига истеъмол товарлари олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида» 2002 йил 11 июлдаги ПФ–3105-сон Фармони бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Белгилансинки, ноозиқ-овқат истеъмол товарлари юридик шахслар томонидан импорт қилинганда йиғим ТИФ ТН кодидан ва товарнинг келиб чиқиш мамлакатидан қатъи назар товар божхона қийматининг 30 фоизи миқдорда эркин алмаштирилладиган валютада ундирилади.

Кўрсатиб ўтилган йиғим миқдори товарларни олиб келишда қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқишда солиқ солинадиган базага киритилмайди.

2. 2002 йил 1 августдан бошлаб товар-хом ашё биржаларида республикага истеъмол товарлари олиб келинишини назарда тутувчи битишувларни амалга ошириш тақиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси кўрсатиб ўтилган операциялар божхонада расмийлаштирилишини тақиқласин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасига бундай ҳоллар аниқланган тақдирда кўрсатиб ўтилган товарларни белгиланган тартибда мусодара қилишга руҳсат берилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Макроиктисодиёт ва статистика вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги бир ой муддатда Ўзбекистоннинг божхона чегараси орқали олиб келинадиган истеъмол товарлари рўйхатини ишлаб чиқсинлар ва тасдиқласинлар, бунда технология эҳтиёжлари учун товарлар ва ярим тайёр маҳсулотлар истисно қилинсин.

4. «Отчопар буюм бозори», «Карвон бозор», «Чорсу» бозори каби буюм бозорларида жисмоний шахслар томонидан сотилладиган барча импорт истеъмол товарларига республиканинг божхона чегараси орқали ўтишда улар рўйхатдан ўтказилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар — гувоҳнома тақдим этилиши тартиби белгилансин.

Юқорида кўрсатиб ўтилган ҳужжатлар мавжуд бўлмаган тақдирда импорт истеъмол товарлари белгиланган тартибда олиб қўйилади.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига хорижий тажрибадан келиб чиққан ҳолда импорт истеъмол товарларини божхона чегараси орқали олиб ўтишнинг амалдаги механизмини такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритсин.

Шу билан биргаликда истеъмол товарларини олиб ўтиш ва божхонада расмийлаштиришнинг белгиланган нормалари ва тартиби бузилишига йўл қўяётган юридик ва жисмоний шахсларнинг масъулияти даражаси оширилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига қонун ҳужжатлари ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мазкур қарордан келиб чиқувчи ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2002 йил 19 июль,
257-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

110 Япония фуқаролари учун виза тартиботларини сод- далаштириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасидаги сиёсий, савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорликни янада фаоллаштириш, амалий ва туристик мақсадлар билан Ўзбекистон Республикасига келувчи Япония фуқароларига визаларни расмийлаштириш тартиботларини такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги:

амалий мақсадлар билан Ўзбекистонга келувчи Япония фуқароларига Ўзбекистон Республикасининг чет эл муассасаларида бир йилгача муддат билан кўп марталик визаларни, Ўзбекистон Республикасига таклиф этувчи юридик шахснинг Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигига мурожаатномасини талаб этишни бекор қилган ҳолда, 2 иш куни (ҳужжатлар қабул қилиб олинган кундан ташқари) мобайнида расмийлаштирсин;

туристлар сифатида Ўзбекистонга келувчи Япония фуқароларига бир ойгача муддат билан кўп марталик визаларни, «Ўзбектуризм» миллий компанияси ёки бошқа туристик ташкилотларнинг туристик ваучерларни тақдим этиш зарурлиги тўғрисидаги талабларини бекор қилган ҳолда, 2 иш куни (ҳужжатлар қабул қилинган кундан ташқари) мобайнида расмийлаштирсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг манфаатдор вазирликлари ва идоралари ўзларининг идоравий ҳужжатларини ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў.Т. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2002 йил 22 июль,
259-сон

ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

111 Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш ва айримларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида

Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслардан солиқлар ва йиғимларни ундиришни тартибга солиш тўғрисида» 1997 йил 23 октябрдаги 483-сон қарорининг (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1997 й., 10-сон, 35-модда) 2-банди;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Импортни тарифлар билан бошқариш чора-тадбирлари тўғрисида» 1998 йил 24 февралдаги 80-сон қарори 1-бандининг охири хат боши;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Жисмоний шахслар томонидан товарлар импортини тарифлар билан бошқаришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2001 йил 29 июндаги 284-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2001 й., 6-сон, 35-модда);

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ижтимоий аҳамиятга эга бўлган истеъмол товарлари билан савдо қилишни тартибга солишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2001 йил 31 октябрдаги 433-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2001 й., 10-сон, 61-модда) 3-бандининг учинчи ва тўртинчи хат бошлари ҳамда 4-бандининг иккинчи хат боши.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Импорт бож пошлиналарини унификация қилишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2002 йил 31 майдаги 189-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2002 й., 5-сон, 28-модда)нинг 2-банди қуйидаги мазмундаги хат боши билан тўлдирилсин:

«Импорт бож пошлиналари ставкалари жисмоний шахслар томонидан тижорат фаолияти учун олиб келинаётган товарларга нисбатан қўлланилмайди».

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў. СУЛТОНОВ

Тошкент ш.,
2002 йил 26 июль,
267-сон

ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

112 Мурувват ёрдамидан ва беғараз техник кўмакдан мақсадли фойдаланилишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикасига халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар, шу-

---

Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами, 2002 й.

нингдек хорижий ҳукумат ташкилотлари ва ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар томонидан кўрсатилаётган мурувват ёрдамидан ва беғараз техник кўмакдан қатъий мақсадли фойдаланилишини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагилар:

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низом 1-иловага мувофиқ;

Техник кўмаклашиш маблағлари мониторинги ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби тўғрисидаги Низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Қуйидагилар:

мурувват лойиҳаларининг амалга оширилиши, шунингдек Ўзбекистон Республикасида мурувват ёрдами юкларини тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш билан боғлиқ масалаларнинг мувофиқлаштирилиши учун масъулият — Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига;

техник кўмаклашиш маблағларидан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш билан боғлиқ масалаларнинг мувофиқлаштирилиши учун масъулият — Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаментига юклансин.

3. Ўзбекистон Республикасига мурувват ёрдами ва беғараз техник кўмаклашиш доирасида тушган товарлардан тижорат мақсадларида фойдаланиш қатъий тақиқлансин.

Кўрсатиб ўтилган товарлар сотилган, ижарага берилган ёки улардан бошқа мақсадларда фойдаланилган тақдирда айбдор шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ қатъий жавобгарликка тортиладилар.

4. Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплекси икки ҳафта муддатда Вазирлар Маҳкамасига мурувват ёрдами бўйича доимий ишловчи ишчи гуруҳнинг янгиланган таркибини тасдиқлаш учун киритсин, унга қўшимча равишда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва Давлат солиқ қўмитасининг мутахассисларини киритсин.

5. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар тасдиқланган Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомни ҳисобга олган ҳолда мурувват ёрдами бўйича тегишли равишда ҳудудий ва тармоқ комиссиялари ташкил этсинлар.

6. Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги:

икки ҳафта муддатда «Мурувват ёрдами олиниши ва ундан мақсадли фойдаланилиши тўғрисидаги ҳисобот» ва «Техник кўмаклашиш маблағлари олиниши, тақсимланиши ва улардан мақсадли фойдаланилиши тўғрисидаги ҳисобот»нинг давлат статистика ҳисоботи шакллари ишлаб чиқсин ва тасдиқласин:

Статистика давлат департаменти тузилмасида, ходимларнинг штатдаги белгиланган сони доирасида, махсус гуруҳ ташкил этсин, унга мурувват ёрдами ва беғараз техник кўмак олиниши ва улардан мақсадли фойдаланилиши бўйича материалларни умумлаштиришни юкласин;

хар чоракда мурувват ёрдами ва техник кўмаклашиш маблағлари олиниши ва улардан мақсадли фойдаланилиши тўғрисидаги умумлаштирилган ахборотни Вазирлар Маҳкамасига ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонига тақдим этсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги мурувват ёрдами юкларини кузатиб борувчи ва беғараз кўмаклашиш лойиҳаларини амалга оширишда қатнашувчи шахсларга келиш визалари консуллик йиғимлари ундирилмасдан расмийлаштирилишини таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги:

мурувват ёрдами юклари Ўзбекистон Республикаси ҳудуди бўйлаб транспортда ташилиши чоғида уларнинг сақланишини таъминласин;

беғараз кўмаклашиш дастурлари доирасида ишловчи хорижий фуқароларга давлат божлари ундирмасдан кўп марталик визалар берсин ва уларнинг муддатини узайтирсин, вақтинча рўйхатдан ўтказсин ва рўйхатдан ўтказиш муддатини узайтирсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 3-иловага мувофиқ қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

10. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў.Т. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
2002 йил 26 июль,
268-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 26 июлдаги 268-сон қарорига
1-ИЛОВА

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисида НИЗОМ

I. Асосий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасида мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартибини, шунингдек мурувват лойиҳалари мониторинги масалаларини белгилайди ва тартибга солади.

2. Мурувват ёрдами — бу аҳолининг ижтимоий ночор гуруҳларига тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиш, ижтимоий соҳа муассасаларини қўллаб-қувватлаш, табиий офатлар ҳамда бошқа фавқулодда ҳодисалар оқибатларини тугатиш учун бериладиган мақсадли беғараз кўмакнинг бир туридир.

Мурувват ёрдами тиббиёт товарлари, озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмол товарлари ва бошқа товарлар, шу жумладан асбоб-ускуналар, транспорт ва техника, шунингдек грантлар, ихтиёрий эҳсонлар, бажарилган ишлар ва хизматлар, шу жумладан мурувват ёрдами юкларини транспортда ташиш, кузатиб бориш ва сақлаш шаклида кўрсатилади.

Мурувват ёрдами сифатида олинган товарлар божхонада расмийлаштириш тартиботлари амалга оширилгандан кейин олувчилар томонидан «Мурувват ёрдами» ёзувини қайд этган, олувчининг реквизитларини кўрсатган ҳолда тамғаланади.

Мурувват ёрдами хорижий давлатлар, уларнинг федерал ёки муниципал тузилмалари, халқаро ва хорижий ташкилотлар, шунингдек бошқа юридик ва жисмоний шахслар (кейинги ўринларда донор ташкилотлар деб аталади) томонидан кўрсатилиши мумкин.

Бюджет, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фаолияти фойда олишга йўналтирилмаган бошқа юридик шахслар (кейинги ўринларда олувчилар деб аталади) кейинчалик республика истеъмолчилари ўртасида тақсимлаш мақсадида мурувват ёрданинг олувчилари бўлиши мумкин.

Мурувват ёрдами юқларини олувчилар дастурлар ва донорлар билан тузилган битимлар ёки мурувват ёрдами билан боғлиқ тадбирларни мувофиқлаштириш учун масъул бўлган Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг қарорлари асосида аниқланади.

Тамаки маҳсулотлари, вино-ароқ ва бошқа алкоғолли маҳсулотлар, ҳарбий мақсаддаги товарлар, шунингдек олиб келиниши тақиқланган товарлар мурувват ёрдами юқлари жумласига киритилиши мумкин эмас.

Мурувват ёрдами юқларининг пул ифодасидаги қийматидан асосан божхонада расмийлаштириш мақсадлари учун фойдаланилади.

3. Ўзбекистонга мурувват ёрдами кўрсатувчи халқаро ва хорижий ноҳукумат ташкилотлари ваколатхоналари Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида аккредитация қилинади. Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг хулосаси халқаро ноҳукумат ташкилотини аккредитация қилишга тақдим этиш ва унинг аккредитация муддатини узайтириш учун асос ҳисобланади.

4. Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг мурувват ёрдами масалалари бўйича қарорлари вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва маҳаллий ҳокимият органларининг бажариши учун мажбурий ҳисобланади ва протоколлар шаклида қабул қилинади.

Шахсий таркиби Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши билан тасдиқланадиган доимий ишлайдиган ишчи гуруҳ (кейинги ўринларда ишчи гуруҳ деб аталади) Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг мурувват ёрданини мувофиқлаштириш масалалари бўйича ижро этувчи органи ҳисобланади.

5. Мурувват ёрдами юқларини қабул қилиш, божхонада расмийлаштириш, транспортда ташиш, тўплаш, сақлаш, хатловдан ўтказиш, юқларнинг хавфсизлиги бўйича қўриқлаш ва бошқа карантин тадбирларини ўтказиш, мурувват ёрданини аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан самарали, мақсадли фойдаланиш учун масъулият:

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурида тузиладиган мурувват ёрдами бўйича ҳудудий комиссияларга (кейинги ўринларда ҳудудий комиссиялар деб аталади);

ижтимоий соҳа вазирликлари ва идоралари, шунингдек нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳузурида тузиладиган мурувват ёрдами бўйича тармоқ комиссияларига (кейинги ўринларда тармоқ комиссиялари деб аталади) юкланади.

6. Мурувват ёрданидан белгиланмаган мақсадда фойдаланишда айбдор бўлган шахслар қонунда белгиланган тартибда жавоб берадилар.

II. Мурувват ёрдами юқларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланишини назорат қилиш тартиби

7. Мурувват ёрдами юқларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирил-

ган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш ушбу Низомга 1-иловага мувофиқ схема бўйича амалга оширилади.

8. Мурувват ёрдами сифатида Ўзбекистон Республикасига келтириладиган юкларни божхонада расмийлаштириш Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ, Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг кўрсатилган юкларнинг мурувват ёрдамига мансублиги тўғрисидаги ҳулосаси асосида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасига келтирилган мурувват ёрдами юклари тўғрисидаги маълумотлар белгиланган тартибда ҳар чоракда Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси томонидан Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексига ҳамда Макроиктисодиёт ва статистика вазирлигининг Статистика давлат департаментига тақдим этилади.

9. Юкларнинг мурувват ёрдамига мансублигини тасдиқлаш учун мурувват ёрдами олувчи Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

дастур ёхуд донор ташкилот билан мурувват ёрдами бўйича ҳамкорлик тўғрисидаги битим;

юкни жўнатувчининг юк мурувват ёрдамига мансублиги тўғрисидаги инвойси (счёт-фактура);

юкни олувчининг юкнинг фойдаланиш мақсади тўғрисидаги хати;

йўл-транспорт юк хатлари;

зарурият бўлганда, карантин ва бошқа инспекция хизматларининг юкнинг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ республикага келтирилишига рухсат этилган юклар рўйхатига мувофиқлиги тўғрисидаги ҳулосаси.

10. Юкларнинг мурувват ёрдамига мансублиги тўғрисидаги ҳулосалар Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг протоколи тарзида расмийлаштирилади ва унинг раҳбари томонидан тасдиқланади.

Мурувват ёрдами юklarини божхонада тезкорлик билан расмийлаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг масъул ходимларидан тайинланган мувофиқлаштирувчи томонидан уларнинг мурувват ёрдамига мансублиги тўғрисидаги дастлабки ҳулосаси берилишига йўл қўйилади, кейинчалик мазкур ҳулоса Ижтимоий комплексининг протоколи билан тасдиқланади.

11. Аэропортларда, темир йўл ва автотранспорт станцияларининг омборларидаги мурувват ёрдами юklarидан сақлаш, хабардор қилиш, божхона тартиботлари, декларациялаш, бекор туриб қолиш, тушириш-юклаш ишлари ва бошқа хизматлар учун божлар, йиғимлар ва бошқа хил тўловлар олинмайди.

12. Мурувват ёрдами юklarни сифатини ва уларнинг хавфсизлигини назорат қилиш белгиланган тартибда, тўлов ундирмасдан давлат назоратининг ваколатли органлари томонидан амалга оширилади.

13. Мурувват ёрдами юklarининг уларни ташиш вақтидаги сақланиши тегишли транспорт ташкилотлари ва Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати бўлинмалари томонидан, тўлов ундирмасдан таъминланади.

14. Мурувват ёрдами юklarини олувчилар мурувват юklarининг ҳисобга олинишини, сақланишини, улардан мақсадли фойдаланилишини ва уларни аниқ йўналтирилган тарзда тақсимланишини таъминлашга мажбурдирлар.

Мурувват ёрдами сифатида келтирилган товарларни ҳисобга олиш ва сақлаш тижорат товарларидан алоҳида амалга оширилади.

15. Ҳудудий ва тармоқ комиссиялари протокол билан тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига мурувват ёрдами юklarини аниқ йўнал-

тирилган тарзда тақсимлаш бўйича тақлифлар тақдим этадилар, улар ҳар йили бериладиган буюртманомаларга мувофиқ бўлиши (ушбу Низомга 2 ва 3-иловаларга мувофиқ шакл бўйича), донор ташкилотлар ва республика жамоат бирлашмалари тақлифларига, халқ депутатлари ва жойлардаги ўзини ўзи бошқариш органлари сўровларига асосланиши керак.

16. Мурувват ёрдами юқларининг мақсадли фойдаланилиши ва уларни аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш устидан назорат ҳудудий ва тармоқ комиссиялари томонидан амалга оширилади. Мурувват ёрдами юқларини олувчи бюджет ташкилотлари бўйича назорат шунингдек юқори ташкилотлар томонидан ҳам амалга оширилади.

17. Ҳузурида ҳудудий ва тармоқ комиссиялари ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси вазирликлари ва идоралари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигининг Статистика давлат департаментига мурувват ёрдами юқлари олингани ва улардан мақсадли фойдаланилгани тўғрисида ҳар чоракда Давлат статистика ҳисоботи шакли бўйича ҳисоботлар тақдим этадилар.

Статистика давлат департаменти Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплекси ишчи гуруҳи билан биргаликда ҳудудий ва тармоқ комиссиялари томонидан тақдим этилган маълумотларни ҳар чоракдаги йиғма статистик ҳисобот тарзида умумлаштиришни таъминлайди.

18. Мурувват ёрдами юқларининг мақсадли фойдаланилиши ва аниқ йўналтирилган тарзда тақсимланишини текширишлар белгиланган тартибда, ишчи гуруҳи томонидан Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплекси тасдиқлаган жадвал бўйича, зарурият бўлганда, мустақил экспертлар, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва Давлат солиқ қўмитаси вакиллари жалб этган ҳолда ўтказилади.

19. Мурувват ёрдами юқларининг олувчилари ёки истеъмолчилари ҳисобланадиган бюджет ташкилотларининг молия-ҳўжалик фаолиятини режали текширишларни ўтказиш вақтида давлат молия органлари томонидан уларни текшириш режаларига мурувват ёрдами юқларининг мақсадли фойдаланилиши ва уларни аниқ йўналтирилган тарзда тақсимланишини назорат қилиш ҳам киритилади.

20. Ўтказилган текширишлар якунлари бўйича далолатнома тузилади, унда мурувват ёрдами юқларини божхонада расмийлаштириш, қабул қилиш, ҳисобга олиш ва аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш талабларига мувофиқлик, шу жумладан:

мурувват ёрдами юқларини сақлаш ва тақсимлаш шароитлари;

мурувват ёрдами сифатида келтирилган товарларда тамғанинг мавжудлиги;

олинган мурувват ёрдами юқлари бўйича ҳисобга олиш ҳужжатларининг (ҳисобга олиш дафтарлари, китоблари, ведомостлар ва шу кабилар) мавжудлиги ва тўлиқлиги;

мурувват ёрдами юқлари истеъмолчиларининг юқларнинг олинганлиги тўғрисида белги қўйилган ҳолдаги номлари кўрсатилган рўйхатларини тузиш;

мурувват ёрдами сифатида олинган фойдаланилмаган товарлар миқдорининг ҳисоби, сабаблари, фойдаланишга яроқлилик муддати ўтиб кетган товарлар (маҳсулотлар)ни кўрсатган ҳолда;

фуқароларнинг хатлари ва шикоятлари бўйича ишларнинг амалга оширилганлиги акс эттирилади.

III. Мурувват лойиҳаларининг амалга оширилиши мониторингини юритиш тартиби

21. Мурувват лойиҳалари амалга оширилиши мониторинги ушбу Низомга 4-иловага мувофиқ схема бўйича юритилади.

22. Донор ташкилотлар томонидан мурувват ёрдами доирасида берилган маблағ-

лар, товарлар ва хизматлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш мурувват лойиҳаларини амалга ошириш мониторингининг мақсади ҳисобланади.

23. Мурувват ёрдами бўйича ҳудудий ва тармоқ комиссиялари мурувват лойиҳаларини амалга ошириш бўйича таклифлар тўғрисидаги маълумотларни йиғади, ишлайди ва умумлаштиради ҳамда ушбу маълумотларни мунтазам равишда Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига тақдим этади.

Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий комплексининг ишчи гуруҳи тақдим этилган ахборотни таҳлил қилади, ҳар йили йиғма ҳисобот тузади ва Ижтимоий комплекс учун устувор лойиҳалар рўйхатини шакллантириш бўйича таклифлар тайёрлайди.

24. Мурувват лойиҳаларининг устувор рўйхатини донор ташкилотларга юбориш ишчи гуруҳ томонидан Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ҳамда республикада аккредитация қилинган донор ташкилотлар ваколатхоналари орқали амалга оширилади.

Донор ташкилотлар томонидан мурувват лойиҳасини амалга оширишдан манфаатдорлик тасдиқланган тақдирда тегишли ижрочи ҳудудий ва тармоқ комиссиялари орқали дастурни тайёрлаш ва амалга оширишнинг асосланган режа-жадвалини протокол билан тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига жўнатилади.

25. Мурувват лойиҳалари мониторингининг мунтазам равишда ўтказилиши юзасидан масъулият ҳудудий ва тармоқ комиссияларига юкланади.

26. Мурувват лойиҳаларини амалга ошириш мониторингини амалга ошириш қўйидаги ҳужжатларни тайёрлаш ва йиғиш, шунингдек тасдиқлашни назарда тутати:

а) режа-жадвал (ушбу Низомга 5-иловага мувофиқ шакл бўйича);

б) ишларнинг бажарилиши тўғрисидаги ҳисобот (ушбу Низомга 6-иловага мувофиқ шакл бўйича);

в) ишларнинг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботга тушунтириш хати (ихтиёрий шаклда), унда қўйидаги маълумотлар бўлади:

лойиҳа тўғрисида умумий маълумотлар (тармоқ сектори, лойиҳанинг номи, унинг жойлашган жойи ва кутилаётган натижалари, мурувват лойиҳасининг ижрочилари, амалга ошириш даври, смета қиймати, молиялаштириш манбалари);

молиялаштиришнинг бориши ва ажратилган маблағларнинг ўзлаштирилиши, мурувват лойиҳасини амалга оширишда пайдо бўлган муаммолар тўғрисида ахборот;

импорт қилинаётган товарлар ва хизматлар тўғрисида маълумотлар;

қўйилган мақсадларга эришилганлиги ва прогноз кўрсаткичларнинг бажарилиши тўғрисида маълумотлар.

27. Мурувват ёрдами бўйича ҳудудий ва тармоқ комиссиялари томонидан ҳисоботлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига ва Статистика давлат департаментига:

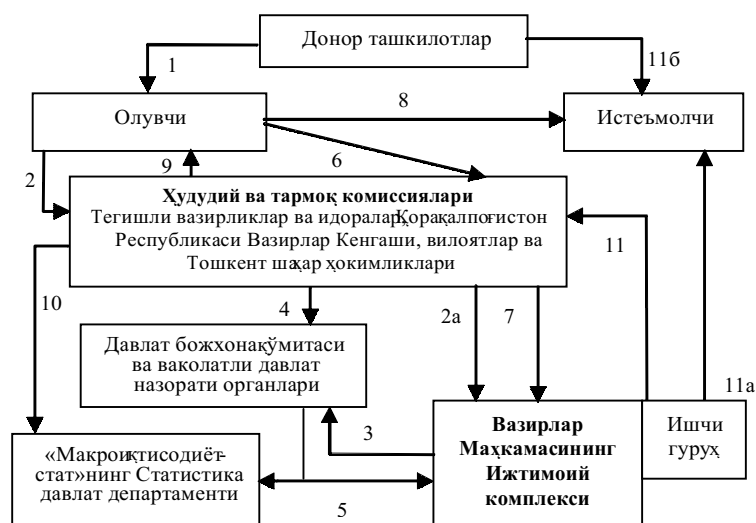
Режа-жадвал — ҳар йили 25 январдан кечикмай;

Ишларнинг бажарилиши тўғрисида ҳисобот ва Ишларнинг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботга тушунтириш хати — ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечикмай тақдим этилади.

28. Статистика давлат департаменти ҳар чоракда Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаментига устувор мурувват лойиҳаларининг амалга оширилиши тўғрисида яқуний ахборот тақдим этади.

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомга
1-ИЛОВА

**Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ҳамда улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш
СХЕМАСИ**

1. Донор ташкилотлар томонидан мурувват юкларининг олувчиларга берилиши
2. Олувчи томонидан товарлар мурувват ёрдамига тегишли юк эканлиги тўғрисидаги ҳужжатлар тайёрланиши ва уларнинг комиссиялар орқали Ижтимоий комплексга юборилиши (2а)
3. Ижтимоий комплекс томонидан ҳужжатларнинг кўриб чиқиши ва божхона органларига юкларнинг мурувват ёрдамига тегишли эканлиги тўғрисида хулоса берилиши
4. Божхонада расмийлаштириш ва мурувват ёрдами юклари сифатини назорат қилиш
5. Божхона органлари томонидан мурувват юклари тўғрисида ҳар чоракда «Макроқтисодиётстат»нинг Статистика давлат департаменти ва Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига маълумотлар берилиши
6. Мурувват ёрдами юкларини аниқ тарзда тақсимлаш лойиҳасини тайёрлаш ва асослаш
7. Мурувват ёрдами юкларининг аниқ тарзда тақсимланишини протокол билан тасдиқлаш
8. Мурувват юкларини истеъмолчиларга етказиб бериш ва уларни ҳисобга олиш
9. Режали текширишлар ўтказиш, мурувват юкларини божхонада расмийлаштириш, ҳисобга олиш, тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш билан боғлиқ чора-тадбирларнинг бажарилишини ақс эттирган ҳолда далолатномалар тузиш
10. Мурувват юкларининг олиниши ва улардан фойдаланилиши тўғрисида ҳар чоракда ҳисобот тақдим этиш
11. Мурувват юкларидан мақсадли фойдаланилишини ва аниқ йўналтирилган тарзда тақсимланишини, шу жумладан ҳам истеъмолчилар бўйича (11а), ҳам донор ташкилотлар томонидан (11б) текшириш

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомга
2-ИЛОВА

Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий комплексига тақдим этиш учун мурувват дастурларини амалга ошириш мақсадида мурувват ёрдами бўйича ҳудудий комиссия буюртманомасининг НАМУНАВИЙ ШАКЛИ

1. Сарварақ:
  - а) дастурнинг номи;
  - б) ҳудудий комиссия тўғрисидаги маълумотлар (*манзили, телефон, факс*);
  - в) дастурнинг бошланиши ва тугалланиши саналари;
  - г) лойиҳанинг жуғрофияси (*у қерда амалга оширилади*);
  - д) дастурнинг қиймати.
2. Муаммонинг қўйилиши.
3. Дастурнинг мақсади ва вазифалари.
4. Дастурни амалга ошириш усуллари ва босқичлари.
5. Дастур мониторинги усуллари.
6. Кутилаётган натижалар ва уларни баҳолаш мезонлари.
7. Дастурнинг бюджети.

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомга
3-ИЛОВА

Мурувват ёрдами бўйича тармоқ комиссиясининг мурувват ёрдами олишга буюртманомасининг НАМУНАВИЙ ШАКЛИ

1) Тармоқ комиссиясининг номи

2) Мурувват ёрдами сифатида олинаётган товарларнинг сўралаётган гуруҳи номи

(Масалан: дори-дармонлар ва тиббиёт анжомлари)

3) Неча марта мурожаат қилинган

(Буюртманома биринчи буюртманома ёки такрорий эканлиги кўрсатилсин. Агар буюртманома такрорий бўлса, қайси халқаро ташкилотга қачон мурожаат қилинганлиги кўрсатилсин)

4) Талаб этиладиган мурувват юклари сўрови учун шакл

МУРУВВАТ ЁРДАМИНИ ОЛУВЧИЛАР	МУРУВВАТ ЁРДАМИНИНГ ТАЛАБ ЭТИЛГАН ЮКЛАРИ РЎЙХАТИ	КОМПЛЕКТЛАР СОНИ
<i>Масалан: Ўзбекистон Республикаси Соглиқни сақлаш вазирлиги</i>	<i>Ногиронлар аравачалари</i>	<i>10</i>

5) Етказиб беришнинг кутилаётган муддатлари

6) Мурувват ёрдамидан фойдаланиш мониторинги усуллари

(Масалан: бевосита олувчилардан сўраб чиқиш, тақсимлаш жойига борувчи комиссиялар, олувчи ташкилотлар ҳисоботлари, бошқалар)

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомга
4-ИЛОВА

Мурувват лойиҳаларини амалга ошириш МОНИТОРИНГИ СХЕМАСИ

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомга
5-ИЛОВА

Мурувват лойиҳасини тайёрлаш ва амалга ошириш режа-жадвали

Лойиҳанинг номи _____ Бажарувчи _____ Лойиҳанинг режалаштирилаётган муддатлари: 200__ й.

Т/р	Лойиҳа қисмининг номи Тадбирлар (ишлар тури)	Натура кўрсаткичини ўлчаш бирлиги	Бажарилиш ҳажми \ молиялаштириш										
			Лойиҳа бўйича ҳаммаси	Шу жумладан йиллар бўйича									Ундан кейинги йилларга
				Режалаштирилаётган йил бошлангунгача	Режалаштирилаётган бир йилга				2-йилга		3-йилга		
					Бир йилга ҳаммаси	Шу жумладан чораклар бўйича			2-йилга	3-йилга	Ундан кейинги йилларга		
I	II	III	IV										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Изоҳ. Лойиҳа қисмлари бўйича тадбирлар (ишлар турлари)ни бажариш ва молиялаштиришнинг режадаги ҳажмлари жадвалга каср шаклида кiritилади, тегишли ўлчов бирликларидаги натурадаги кўрсаткич сурат, махраж эса — валютадаги молиялаштириш суммаси. Натурадаги кўрсаткич деганда физик миқдорлар (узунлиги, ҳажми, массаси, миқдори ва ҳоказолар), ишлаб чиқилган ҳужжатлар (лойиҳа-смета ҳужжатлари, ҳисобот, хулоса ва ҳоказолар) ёки амалга оширилган ишлар (маслаҳат, семинар, хизмат сафари, харид қилиш, назорат, ҳужжатни тасдиқлаш ва ҳоказолар) назарда тутилади.

Мурувват ёрдами юкларини қабул қилиш, ҳисобга олиш, аниқ йўналтирилган тарзда тақсимлаш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби ҳамда мурувват лойиҳалари мониторинги тўғрисидаги Низомга 6-ИЛОВА

Мурувват ёрдами бўйича ишларнинг бажарилиши тўғрисида ҳисобот

Лойиҳанинг номи _____ Бажарувчи _____ Лойиҳанинг режалаштирилаётган муддатлари: 200__ й.

Т/р	Лойиҳа қисмининг номи	Натура ифодасида иш турлари	Натурадаги кўрсаткичнинг ўлчов бирлиги	Натура ифодасида ишларни бажариш ҳажми				Ҳисобот чорагидаги ўзлаштириш ҳажми	
				Йил бошидан бошлаб		Шу жумладан ҳисобот чорагида		Сўм ёки АҚШ доллари	
				режа	амалда	режа	амалда	режа	амалда
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Изоҳ: Натурадаги кўрсаткич деганда физик миқдорлар (узунлиги, ҳажми, массаси, миқдори ва ҳоказолар), ишлаб чиқилган ҳужжатлар (лойиҳа-смета ҳужжатлари, ҳисобот, хулоса ва ҳоказолар) ёки амалга оширилган ишлар (маслаҳат, семинар, хизмат сафари, харид қилиш, назорат, ҳужжатни тасдиқлаш ва ҳоказолар) назарда тутилади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 26 июлдаги 268-сон қарорига
2-ИЛОВА

**Техник кўмаклашиш маблағлари мониторинги ва улардан
мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби
тўғрисида
НИЗОМ**

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар* ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг** техник кўмаклашиш маблағлари мониторинги ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартибини белгилайди.

2. Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ва хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник кўмаги:

товарлар (асбоб-ускуналар) харид қилиш учун;

маслаҳат хизматлари кўрсатиш учун;

халқаро молиявий-иқтисодий институтлар, хорижий ҳукумат ташкилотлари ва хорижий инвесторларнинг қарзлари ва инвестициялари жалб қилинган ҳолда амалга ошириладиган лойиҳаларнинг техник-иқтисодий асосланишини ишлаб чиқиш учун;

таълим берувчи дастурлар (тренинг)ни амалга ошириш учун грантлар шаклида берилади.

3. Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник кўмаклашиш маблағлари мониторинги ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш мазкур Низомга 1-иловага мувофиқ схема бўйича амалга оширилади.

II. Техник кўмаклашиш лойиҳаларини амалга ошириш мониторинги

4. Техник кўмакни оловчи вазирлик ёки идора (ижро этувчи агентлик) халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотлари томонидан техник кўмаклашиш гранти маъқулланиши тўғрисида ижобий қарор қабул қилгандан кейин икки ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаментига Вазирлар Маҳкамасининг тегишли комплекси раҳбари томонидан тасдиқланган:

а) техник кўмаклашиш лойиҳасини амалга ошириш тадбирлари режасини;

б) грант маблағларини ўзлаштириш жадвалини тақдим этади.

5. Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, идоралари ва минтақалари бўйича ахборотларни туркумлаш ва техник кўмаклашишдан фойдаланиш самарадорлигини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаменти ҳар чоракда техник кўмакни оловчилар тўғрисидаги маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирли-

---

* Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар — Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки гуруҳи, Оснэ тараққиёт банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки, Ислом тараққиёт банки, Европа ҳамжамияти комиссияси, БМТ тараққиёт дастури, ОПЕК жамғармаси ва бошқалар.

** Хорижий ҳукумат ташкилотлари — Америка халқаро ривожланиш агентлиги (ЮСАИД), Германия техник кўмаклашиш жамияти, Кувайт иқтисодий ривожланиш жамғармаси ва бошқалар, шунингдек ҳукумат ташкилотига тенглаштирилган ташкилотлар (АКСЕЛС ва бошқалар).

гининг Статистика давлат департаментига белгиланган шакл бўйича тақдим этади (2-илова).

6. Олинган маълумотлар асосида Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигининг Статистика давлат департаменти тегишли ижро этувчи агентликларга давлат статистика ҳисоботининг шаклини юборади.

7. Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигининг Статистика давлат департаменти олинган ва ўзлаштирилган грант маблағлари тўғрисида ижро этувчи агентликлар томонидан тақдим этилган маълумотлар ҳар чоракда йиғма статистика ҳисоботи шаклида умумлаштирилишини, шунингдек тўлов баланси статистикасига киритилишини таъминлайди.

8. Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаменти ҳар чоракда маблағларнинг халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг тегишли ҳисоб рақамларидаги ҳаракати тўғрисидаги ахборотни олади, ушбу ахборот умумлаштирилади ва маълумотларнинг электрон базасига киритилади ҳамда техник қўмаклашиш лойиҳаларининг амалга оширилиши доимий мониторингини ва халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг грантлари ҳисобига амалга оширилаётган лойиҳалар бўйича маълумотларнинг электрон базасида сақланишини таъминлайди.

9. Грант маблағлари ҳисобига товарлар ва хизматлар сотиб олиш халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотлари томонидан белгиланган тартиботларга мувофиқ тендер асосида амалга оширилади ва улар учун ҳақ, қоидага қўра, қароргоҳларда очилган тегишли ҳисоб рақамларидан тўғридан-тўғри тўланади.

10. Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник қўмаклашиш лойиҳалари доирасида Ўзбекистон Республикасига олиб келинаётган товарлар (хизматлар)ни божхонада расмийлаштириш улар билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ўртасида тузилган битимларга ва амалдаги қонун ҳужжатларга мувофиқ амалга оширилади.

Ижро этувчи агентликлар Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаментига халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник қўмаклашиш лойиҳаларини амалга ошириш доирасида олиб келинаётган товарлар (хизматлар) тушганлиги тўғрисида ахборот беради.

Товарлар (хизматлар)нинг халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник қўмагига тегишлилиги тўғрисидаги ҳулоса, зарурат бўлганда, ижро этувчи агентликларга Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаменти томонидан Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан донор ташкилотлар ўртасидаги тегишли битимларни ўрганиб чиқиш асосида берилади.

11. Техник қўмаклашиш лойиҳалари тугаллангандан кейин ижро этувчи агентликлар бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаментига лойиҳанинг эришилган мақсадларини, иқтисодий самарасини, балансга қабул қилинганлиги ва етказиб берилган моддий-техника воситаларидан фойдаланиш йўналишларини акс эттирувчи техник қўмаклашиш лойиҳаси амалга оширилганлиги тўғрисидаги ижро этувчи агентликнинг раҳбари томонидан тасдиқланган яқунловчи ҳисоботни, шунингдек лойиҳа натижаларини қўллашга доир чора-тадбирлар режасини тақдим этади.

III. Грант маблағларидан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш

12. Грант маблағларини ўз вақтида ўзлаштириш ва улардан мақсадли фойдаланиш учун масъулият ижро этувчи агентлик раҳбарлари зиммасига юкланади.

13. Техник кўмаклашиш лойиҳалари амалга оширилишини кўриб чиқиш ижро этувчи агентликлар ва манфаатдор томонларнинг вакиллари таклиф этилган ҳолда ҳар чорақда камида бир марта Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаменти томонидан амалга оширилади.

14. Грант маблағларидан самарали ва мақсадли фойдаланилишини назорат қилишни кучайтириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаменти техник кўмаклашиш лойиҳалари амалга оширилиши бўйича ижро этувчи агентликлар фаолиятини белгиланган тартибда режали текшириш учун Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Адлия вазирлиги, Марказий банк ва бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар вакилларида иборат ишчи гуруҳлар ташкил этишга ҳақлидир.

15. Бюджет (ҳукумат) ташкилотлари томонидан грант маблағларидан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш, шунингдек юқори ташкилотлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг Назорат-тафтиш бош бошқармаси билан биргаликда амалга оширилади.

Техник кўмак, шу жумладан пул шаклида кўмак олган бюджет ташкилотлари белгиланган тартибда солиқ органларига грант маблағларидан фойдаланилишини акс эттирувчи ҳисоботни, бюджет маблағларидан фойдаланилиши тўғрисидаги ҳисобот сингари ҳисобот тақдим этадилар.

16. Лойиҳани амалга ошириш жадвалидан орқада қолиш, грант маблағларидан самарасиз ва бошқа мақсадда фойдаланиш ҳоллари аниқланган тақдирда Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар департаменти Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тегишли комплекси раҳбарига уларни бартараф этиш юзасидан таклифлар киритади.

Техник кўмаклашиш маблағларидан бошқа мақсадларда фойдаланилишида айбдор бўлган шахслар қонунда белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник қўмаклашиш маблағлари мониторинги ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш схемаси

Техник кўмаклашиш маблағлари мониторинги
ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш тартиби тўғрисидаги Низомга
2-ИЛОВА

**Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг техник кўмагини олувчилар тўғрисидаги маълумотлар
200__ йил ___ чораги учун**

<i>Маблағларни олувчи</i>	<i>Грантнинг тартиб рақами ёки коди</i>	<i>Грантнинг номи</i>	<i>Халқаро молиявий ва иқтисодий институтлар ҳамда хорижий ҳукумат ташкилотларининг номи</i>	<i>Грант маблағларидан фойдаланиш бошланган сана</i>	<i>Грант суммаси (минг АҚШ доллари)</i>
1	2	3	4	5	6

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
Ташқи иқтисодий алоқалар ва хорижий инвестициялар
департаменти бошлиғи _____
200__ й. _____

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 26 июлдаги 268-сон қарорига
3-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг ўз кучини йўқотган қарорлари РЎЙХАТИ

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида мурувват ёрдами дастурларини мувофиқлаштириш тўғрисида» 1995 йил 25 апрелдаги 146-сон қарори.
2. Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 19 сентябрдаги 359-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартиришлар ва қўшимчаларнинг 1-банди.
3. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳамда Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги тўғрисидаги низомларни тасдиқлаш ҳақида» 2001 йил 6 апрелдаги 162-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартиришлар ва қўшимчаларнинг 10-банди.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 8 майдаги 207-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2001 й., 5-сон, 26-модда) билан тасдиқланган «Хорижий давлатларнинг дипломатик ваколатхоналарини, консуллик муассасаларини, халқаро ташкилотларнинг ваколатхоналарини ҳамда улар ходимларини Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ҳузурида аккредитация қилиш тартиби»га 1-илова 1-бандининг «в» кичик банди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

113 Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишни янада такомиллаштириш ҳамда тартибга солиш, тарих ва маданият ёдгорликларини ҳар томонлама ўрганиш, оммалаштириш ва тарғиб қилиш учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалаларини мувофиқлаштириш бўйича 1-иловага* мувофиқ Идоралараро комиссия тузилсин.

Қуйидагилар Идоралараро комиссиянинг асосий вазифалари этиб белгилансин: маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишларини амалга ошириш юзасидан таклифлар тайёрлаш;

Ўзбекистон Республикаси давлат бошқаруви, жойлардаги давлат ҳокимияти

* 1-илова берилмайди.

органлари, шунингдек нодавлат нотижорат ташкилотларнинг маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалалари бўйича фаолиятини мувофиқлаштириш;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш жараёнида пайдо бўладиган масалаларни кўриб чиқиш, уларни ҳал этиш бўйича чора-тадбирлар тизимини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

юридик ва жисмоний шахсларга маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш, маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қонунчилик бузилишларнинг олдини олиш бўйича фаолиятида кўмаклашиш.

2. Қуйидагилар:

Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалаларини мувофиқлаштириш бўйича Идоралараро комиссия тўғрисидаги Низом 2-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси маданий мерос объектлари давлат кадастрини юритиш тартиби тўғрисидаги Низом 3-иловага мувофиқ;

Маданий мерос объектларининг тарихий-маданий экспертизаси тўғрисидаги Низом 4-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги Маданий ёдгорликлар илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасини Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига айлантириш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги:

бир ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси тузилмасини ва бош бошқарма тўғрисидаги Низомни тасдиқласин;

манфаатдор вазирликлар, идоралар ва ташкилотлар билан биргаликда ҳозирги вақтда давлат муҳофазасида бўлган маданий мерос объектларини 2003 йил 1 апрелгача хатловдан ўтказсин ҳамда уларни белгиланган тартибда Маданий мерос объектлари давлат кадастрига киритсин;

Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси ихтиёрига бериладиган ташкилотлар ва объектлар рўйхати юзасидан 2003 йил 1 майгача таклифлар киритсин;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва Бадий академия билан биргаликда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида археологик қазиш ва қидириш ишларини амалга ошириш тўғрисидаги йўриқномани бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 5-иловага мувофиқ қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин ҳамда уларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ҳ.С. Кароматов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў. СУЛТОНОВ

Тошкент ш.,
2002 йил 26 июль,
268-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 29 июлдаги 269-сон қарорига
2-ИЛОВА

**Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан
фойдаланиш масалаларини мувофиқлаштириш бўйича
Идоралараро комиссия тўғрисида
НИЗОМ**

1. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалаларини мувофиқлаштириш бўйича Идоралараро комиссия (кейинги ўринларда «Комиссия» деб аталади) Ўзбекистон Республикаси давлат бошқаруви, жойлардаги давлат ҳокимияти органларининг, шунингдек нодавлат нотижорат ташкилотларнинг маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалалари бўйича ўзаро ҳамкорлигини такомиллаштириш мақсадида тузилади.

2. Комиссия ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ва қонунларига, бошқа қонунчилик ҳужжатларига, шунингдек ушбу Низомга амал қилади.

3. Қуйидагилар Комиссиянинг асосий вазифалари ҳисобланади:

Ўзбекистон Республикаси давлат бошқаруви, жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, шунингдек нодавлат нотижорат ташкилотларнинг маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалалари бўйича фаолиятини мувофиқлаштириш;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишларини амалга ошириш юзасидан таклифлар тайёрлаш;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш жараёнида пайдо бўладиган масалаларни кўриб чиқиш, уларни ҳал этиш бўйича чора-тадбирлар тизимини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

юрidik ва жисмоний шахсларга маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш, маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қонунчилик бузилишларининг олдини олиш бўйича фаолиятида кўмаклашиш.

4. Комиссия ўзига юкланган вазифаларга мувофиқ:

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини самарали амалга оширишга йўналтирилган тадбирларни ишлаб чиқади ва тасдиқлайди, уларнинг бажарилишини ташкил этади;

жойлардаги давлат бошқаруви ва давлат ҳокимияти органлари томонидан маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бажарилиши амалиётини кўриб чиқади;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш бўйича қонун ҳужжатларини қўллашга доир тавсиялар ишлаб чиқади;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги қонун ҳужжатларининг энг муҳим лойиҳаларини кўриб чиқади;

маданий мерос объектларининг муҳофаза қилиниши, сақланиши ва улардан фойдаланилиши устидан давлат назоратини амалга ошириш тартиби бўйича таклифлар ишлаб чиқади.

5. Комиссия қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Комиссияга юкланган вазифаларни амалга ошириш учун ишчи гуруҳлар тузиш ва уларда ишлаш учун белгиланган тартибда тегишли мутахассисларни жалб этиш;

вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг, жойлардаги давлат ҳокимияти органлари вакилларининг маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалалари бўйича ахборотларини эшитиш;

давлат бошқаруви ва жойлардаги давлат ҳокимияти органларига зарур маълумотномалар ва бошқа материалларни, қонун ҳужжатлари лойиҳаларини тайёрлаш, маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги қонунчиликни ҳамда Комиссия қарорларини бажаришни ташкил қилиш масалалари бўйича топшириқлар бериш.

6. Комиссия вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар, жойлардаги давлат ҳокимияти органлари вакилларидан, шунингдек, келишув бўйича, маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасида ўз фаолиятини амалга оширувчи нодавлат нотижорат ташкилотлар вакилларидан шакллантирилади.

Комиссия томонидан тузилган ишчи гуруҳларда ишлаш учун белгиланган тартибда мутахассислар, олимлар, экспертлар ҳамда ташкилотлар ва муассасаларнинг, шу жумладан фаолияти соҳасига маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалалари кирадиган хорижий ташкилотлар ва муассасаларнинг вакиллари жалб этилиши мумкин.

Комиссиянинг шахсий таркиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади ва раис, унинг ўринбосари, котиб ҳамда ўз фаолиятини жамоатчилик асосида амалга оширадиган Комиссия аъзоларидан иборат бўлади.

7. Комиссия раиси:

Комиссия фаолиятига раҳбарлик қилади;

Комиссия мажлисларини чақиради ва уларнинг кун тартибини шакллантиради;

Комиссия томонидан тузилган ишчи гуруҳларнинг фаолиятини назорат қилади;

Комиссия томонидан қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини назорат қилади, Комиссия аъзоларининг қарорлар ва вазифаларни бажариш бўйича ишларини мувофиқлаштиради;

ўзига Комиссия томонидан юкланган бошқа функцияларни бажаради.

8. Комиссия ишларини Комиссия котиби юритади.

9. Комиссия ўз ишларини ўзи тасдиқлаган иш тартиби асосида амалга оширади. Мажлислар заруриятга кўра, лекин ҳар чоракда камида бир марта ўтказилади ва протоколлар билан расмийлаштирилади.

10. Комиссиянинг кўриб чиқиши учун киритиладиган масалалар ва унинг қарорлари лойиҳалари Комиссия аъзолари томонидан иш режасига мувофиқ тайёрланади.

11. Комиссия ҳар чоракда ўз фаолияти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига ахборот беради.

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 29 июлдаги 269-сон қарорига
З-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси маданий мерос объектлари давлат кадастрини юритиш тартиби тўғрисида НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Маданий мерос объектлари давлат кадастри «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида», «Давлат кадастрлари тўғриси-

да»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга, шунингдек мазкур Низомга мувофиқ маданий мерос объектларининг давлат муҳофазасини ҳамда улардан оқилона фойдаланишни таъминлаш мақсадида юритилади.

2. Маданий мерос объектлари давлат кадастри (кейинги ўринларда «Давлат кадастри» деб аталади) ўзида маданий мерос объектларининг жуғрофий жойлашиши, ҳуқуқий мақоми, миқдорий, сифат тавсифлари ва баҳоси тўғрисидаги янгилаб туриладиган маълумотлар ва ҳужжатлар тизимини ифодалайди.

3. Қуйидагилар Давлат кадастрини юритишнинг асосий принциплари ҳисобланади:

республиканинг бутун ҳудудда маданий мероснинг барча объектларини Давлат кадастри билан қамраб олиш;

кадастр ахборотини шакллантиришнинг ягона методологияси;

давлат кадастри юритишни марказлаштирилган тарзда бошқариш;

Давлат кадастрлари ягона тизими талабларини таъминлаш;

кадастр ахборотининг ишончилиги ҳамда уни тўлдириш ва янгилаб боришнинг узлуксизлиги;

кадастр ахборотидан фойдаланиш мумкинлиги.

4. Давлат кадастрини юритиш маданий мерос объектларига мулкчилик ҳуқуқини ва бошқа ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни, маданий мерос объектларини миқдорий ва сифат тавсифларини ҳисобга олишни, маданий мерос объектларини сифат ва қиймат жиҳатидан баҳолашни, кадастр ахборотини туркумлаштириш, сақлаш ва янгилашни, маданий мерос объектларининг ҳолати тўғрисидаги ҳисоботларни тузишни, Давлат кадастрлари ягона тизимига киритиш учун тегишли ахборотни тақдим этишни, фойдаланувчиларни кадастр ахбороти билан таъминлашни ўз ичига олади.

5. Ўзида тарихий, илмий, бадиий ёки ўзга маданий қимматга эга бўлган ёдгорликлар, ансамбллар ва диққатга сазовор жойлар Давлат кадастри объектлари ҳисобланади.

6. Давлат кадастрини Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасининг кадастр хизмати, шунингдек Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш минтақавий давлат инспекциялари (кейинги ўринларда «минтақавий инспекциялар» деб аталади) томонидан юритилади.

7. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш бўйича илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасининг кадастр хизмати:

маданий мерос объектлари давлат кадастрининг юритилишини мувофиқлаштиради;

норматив-методик ҳужжатларни ишлаб чиқади;

кадастр юритилишини назорат қилади;

минтақавий инспекцияларнинг кадастр ҳисоботларини туркумлаштиради;

кадастр хизматларини моддий-техник таъминлайди;

маданий мерос объектларининг давлат кадастри автоматлаштирилган ахборот тизимини ишлаб чиқади;

манфаатдор юридик ва жисмоний шахслар томонидан кадастр материалларидан фойдаланиш тартиби ва шартларини белгилайди;

Давлат кадастрлари ягона тизимига зарур кадастр ахборотини беради.

8. Минтақавий инспекциялар:

маданий мерос объектлари, мулкчилик объектлари ва субъектлари, маданий мерос объектларига эгалик қилиш, улардан фойдаланиш ва улар ижараси, улардан мақсад-

ли фойдаланиш тўғрисидаги маълумотлар ҳисобини ҳамда улардан фойдаланиш режимини юритади;

маданий мерос объектлари тўғрисидаги миқдор ва сифат ахборотини тўплайди;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича маданий мерос объектлари рўйхатини тузади;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри маданий мерос объектлари бўйича кадастр дафтларини юритади;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри маданий мерос объектларининг жойлашиши схемасини тузади.

9. Давлат кадастрини юритиш ишлари давлат бюджети ҳисобига маблағ билан таъминланади.

II. Давлат кадастрининг мазмуни

10. Давлат кадастрида республика ҳудудидаги барча маданий мерос объектлари тўғрисидаги маълумотлар мавжуд бўлади.

Ҳисобга олиш ва баҳолаш ахбороти биргаликда маданий мерос объектлари бўйича кадастр ахборотини ташкил этади, ушбу ахборот алифболи-рақамли (матнли, жадваллар, ведомостлар) ва чизикли (режалар, схемалар, кесимлар ва ўлчамлар) шаклларда қоғозда, магнит ва бошқа манбаларда тақдим этилади.

11. Давлат кадастри:

маданий мерос объектларининг жуғрофий жойлашиши ҳақидаги маълумотларни;

маданий мерос объектларининг миқдорий ва сифат тавсифлари ҳисобини;

миқдорий ва қиймат жиҳатидан ҳисобини ўз ичига олади.

12. Маданий мерос объектларининг ҳисобга олиш ахбороти:

кадастр тартиб рақамини;

номини;

жойлашган жойини;

типологик тегишлилигини;

сана қўйишни;

мулкдор, эгаси, фойдаланувчи ёки ижарага олувчи — юридик ёки жисмоний шахснинг номини ва унинг манзилени;

маданий мерос объектининг идоравий мансублигини;

маданий мерос объектининг мақсадли вазифасини;

тарихий маълумотларни;

маданий мерос объектининг дастлабки қиёфасини ўзгартирган қайта қуриш ва йўқотишларни;

таъмирлаш ишларини (умумий тавсиф, қиймати, вақти, муаллиф, ҳужжатлар сақланадиган жой);

бинога, иншоотга, ер участкасига бўлган ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги маълумотларни;

муҳофаза зоналари ва қурилишни тартибга солиш зоналари чегараларини (тасдиқловчи ҳужжатга асосланган ҳолдаги режа, қисқача тавсиф) ўз ичига олади.

Қуйидагилар:

археология ёдгорликлари учун: сана қўйиш, қидириш ва қазиш ишлари ким томонидан ва қачон бажарилганлиги, топилган материалларнинг сақланиш жойи;

тарих ёдгорликлари учун: пайдо бўлиш тарихи, объект ёдгорлик аҳамиятига эга эканлиги билан боғлиқ воқеалар ва шахсларнинг қисқача тавсифи;

архитектура ва монументал санъат ёдгорликлари учун: муаллиф, қурувчи, бу-

юртмачи, қурилган санаси тарихий маълумотлар ҳисобланади.

13. Маданий мерос объекти тавсифи:

номи;
типологик мансублиги;
манзили;
замонавий фойдаланилиши;
тарихий маълумотлар;
ёдгорликнинг дастлабки қиёфасини ўзгартирган қайта қуришлар ва йўқотишлар;
илмий-тарихий ва бадиий аҳамияти;
асосий библиография, архив манбалари, иконографик материал;
техник ҳолати;
муҳофаза қилиш тизими;
муҳофаза қилиш тоифаси;
муҳофаза қилишга қабул қилинганлиги тўғрисидаги ҳужжатнинг санаси ва тартиб рақами;
муҳофаза зонаси чегаралари;
баланс бўйича мансублиги;
муҳофаза ҳужжатининг санаси ва тартиб рақами (мажбуриятлар);
археология ёдгорлиги учун: санаси, энг муҳим топилмалар рўйхати ва тавсифи;
тарих ёдгорликлари учун: санаси, мрамар лавҳада матнлар мавжудлиги ва ўрнатилган вақти;

архитектура ёдгорликлари учун: санаси, режалаштирилиши, композицион-макон тузилмаси ва конструкцияларнинг ўзига хослиги, фасад ва интерьерлар беагаги хусусияти, ранг-тасвир, ҳайкалтарошлик, амалий санъат мавжудлиги, қурилиш материали, асосий ўлчамлари;

монументал санъат ёдгорликлари учун: муаллифи ва санаси, композицион ечими хусусиятлари, матнлар, материал, техника, ҳажми;

маданий мерос объектининг ижтимоий, илмий-тарихий ва бадиий аҳамиятига умумий баҳо беришдан иборат бўлади.

14. Маданий мероснинг кўчмас объектларига ҳуқуқлар ер участкалари (шу жумладан муҳофаза зоналари)нинг натурада белгиланган ва мустаҳкамланган чегаралари мавжуд бўлган тақдирда бинолар ва иншоотларнинг давлат ер кадастри ва давлат кадастрини олиб боровчи органларда кадастр рўйхатидан ўтказилади. Ер участкаси чегараларининг бурилиш нуқталари қозикли белгилари йўқолган тақдирда улар ўша жойда ер участкаси чегараларининг бурилиш нуқталари ўрнатилган ҳолда дала геодезия ўлчамлари ўтказилган ёки тегишли кўламдаги фотография маълумотидан фойдаланилган ҳолда ер участкалари ажратиш материаллари бўйича тикланади.

15. Маданий мерос объектилари сони уларнинг амалдаги ҳолати ва фойдаланилишига кўра ҳисобга олинади.

16. Маданий мерос объектиларининг сифатга доир тавсифини ҳисобга олиш:

сана қўйишни;
техник ҳолатни;
архитектура беагаини;
бадиий нақшларни ўз ичига олади.

17. Техник ҳолат қуйидаги таснифлаш бўйича баҳоланади: яхши, ўрта, ёмон, авария ҳолатида.

18. Муҳофаза тизими муҳофаза тоифасини (республика аҳамиятига, маҳаллий аҳамиятга эгаллиги), муҳофаза учун қабул қилиниши тўғрисидаги ҳужжатнинг санаси ва тартиб рақамини ўз ичига олади.

19. Маданий мерос объектларини баҳолаш, шу жумладан қийматини баҳолаш улардан самарали фойдаланишни белгилаш, етказилган зарар миқдорини аниқлаш, суғурта, ижара тўлови ставкалари, уларни таъмирлаш, консервация қилиш харажатларини қоплаш, жорий тузатишни олиб бориш учун ўтказилади.

20. Маданий мерос объектлари қийматини баҳолаш Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги томонидан тасдиқланган методика бўйича амалга оширилади.

21. Давлат кадастри кадастр ахборотининг узлуксиз янгиланишини таъминловчи асосий ва жорий турларни ўз ичига олади.

Давлат кадастрининг асосий турини юритишда маданий мерос объектлари барча турларининг бирламчи ҳисоби амалга оширилади, уларнинг сони кўрсатилади ва натурада ер участкалари чегаралари белгиланади (ер участкаларини рўйхатдан ўтказиш маълумотлари асосида).

Жорий турда кадастрга кадастрнинг асосий тури ўтказилгандан кейин маданий мерос объекти бўйича рўй берган барча ўзгартиришлар киритилади.

22. Маданий мерос объектига кадастр ҳужжатлари:

маданий мерос объектига мулкчилик ҳуқуқини ва бошқа ҳуқуқларни тасдиқловчи ҳужжатлардан;

маданий мерос объекти кадастр ишидан;

кадастр харитасидан (режадан);

кадастр дафтарида;

маданий мерос объектининг ҳолати тўғрисидаги ҳисоботдан иборат бўлади.

Маданий мерос объекти кадастр иши кадастр объектига ҳуқуқларни шакллантириш, ҳисобга олиш ва кейинчалик давлат рўйхатидан ўтказиш учун зарур бўлган паспорт, ҳужжатлар, материаллар ва кадастр суратга олиш ҳужжатлари, техник хатлаш ва паспортлаштириш, махсус текшириш ва қидирувлар, кадастр объектининг сифат ва қиймат баҳосидан иборат бўлади.

Маданий мерос объектининг кадастр харитаси (режаси) кадастр объектларининг жойлашган жойини, уларнинг чегараларини, муҳофаза зоналарини, баҳолаш, миқдорий ва сифат тавсифларини акс эттирувчи чизикли ҳужжат ҳисобланади ҳамда қоғозда, магнит ва бошқа манбаларда тузилади.

Кадастр дафтари маданий мероснинг кадастр объектларини рўйхатдан ўтказиш ва ҳисобга олишнинг асосий ҳужжати ҳисобланади ҳамда унда уларнинг жуғрофий жойлашиши, ҳуқуқий мақоми, миқдорий ва сифат тавсифлари ва баҳолаш ҳақидаги маълумотлар мавжуд бўлади.

III. Давлат кадастрини юритиш тартиби

23. Давлат кадастри мазкур Низомга иловага мувофиқ схемаларга биноан амалга оширилади.

24. Тарихий-маданий қимматга эга бўлган объектларни Давлат кадастрига киритиш:

давлат мулки бўлган маданий мерос объектларига нисбатан — жойлардаги давлат ҳокимияти органларининг;

юридик ва жисмоний шахсларнинг мулки бўлган маданий мерос объектларига нисбатан — юридик ва жисмоний шахсларнинг таклифлари асосида амалга оширилади.

Тарихий-маданий қимматга эга бўлган объектларни Давлат кадастрига киритиш тўғрисидаги таклифларни тегишли равишда объектларнинг эгалари ёхуд жойлардаги

давлат ҳокимияти органлари билан келишган ҳолда минтақавий инспекциялар ҳам киритишга ҳақлидир.

25. Жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг объектларни Давлат кадастрига киритиш тўғрисидаги таклифлари минтақавий инспекцияларга тақдим этилади. Минтақавий инспекциялар объектни олдиндан ўрғанади, зарур кадастр ҳужжатлари тузади.

26. Минтақавий инспекциялар томонидан тайёрланган материаллар Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига юборилади.

27. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси объектларни Давлат кадастрига киритиш бўйича тақдим этилган материалларни тарихий-маданий экспертизадан ўтказиш учун Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Илмий-методик кенгашининг кўриб чиқиши учун киритади.

28. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси тарихий-маданий экспертиза хулосаси асосида Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигига маданий мероснинг аниқланган объектини Давлат кадастрига киритиш тўғрисида таклиф киритади.

29. Маданий мерос объектини Давлат кадастрига киритиш Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирининг тегишли буйруғи асосида амалга оширилади.

30. Давлат кадастрига киритилган маданий мероснинг ҳар бир объектига буйруқ қабул қилинган пайтдан бошлаб ўн кун мобайнида маданий мерос объекти паспорти расмийлаштирилади. Паспортда мақсади маданий мерос мазкур объектини муҳофаза қилиш ҳисобланадиган маълумотлар ва унинг асосий маълумотлари бўлади.

Маданий мерос объекти паспортининг шакли «Ўзгеодезкадастр» бош бошқармаси билан келишган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги томонидан белгиланади.

31. Маданий мерос объектининг паспорти расмийлаштирилган кунидан бошлаб беш кундан кечикмай тегишли минтақавий инспекцияга юборилади.

32. Минтақавий инспекциялар беш кун мобайнида тегишли равишда маданий мерос объекти эгасини (юридик ёки жисмоний шахсни) ёхуд жойлардаги давлат ҳокимияти органини маданий мерос объектининг Давлат кадастрига киритилганлиги тўғрисида хабардор қилади ва уларга маданий мерос объекти паспортини беради.

Давлат мулки бўлган маданий мерос объекти паспорти тегишли мулкнинг баланси эгасида сақланади.

33. Маданий мерос объектларини Давлат кадастридан чиқариш минтақавий инспекциялар, объектларнинг эгалари (юридик ва жисмоний шахслар), жойлардаги давлат ҳокимияти органларининг таклифлари бўйича амалга оширилади.

Жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг маданий мерос объектини Давлат кадастридан чиқариш тўғрисидаги таклифлари тегишли минтақавий инспекцияга юборилади.

34. Минтақавий инспекциялар тушган таклифларни ўрғанадилар ва уларни ўз таклифлари билан биргаликда Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига тақдим этадилар.

35. Маданий мерос объектини Давлат кадастридан чиқариш тўғрисидаги қарор мазкур Низомнинг 27-30-бандларида назарда тутилган тартибда қабул қилинади.

36. Маданият ишлари вазирининг маданий мерос объектини Давлат кадастридан

чиқариш тўғрисидаги буйруғи асосида Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Давлат кадастрида ёзувни қайд этади. Буйруқнинг нусхаси тегишли минтақавий инспекцияга юборилади.

37. Минтақавий инспекциялар маданий мерос объектини Давлат кадастридан чиқариш тўғрисидаги буйруқнинг нусхасини олгач объект эгасини ёки жойлардаги давлат ҳокимияти органини ёзма равишда хабардор қилади. Маданий мерос объекти паспорти унинг Давлат кадастридан чиқарилганлиги тўғрисидаги билдиришнома олингандан кейин ўн кун муддатда минтақавий инспекцияга қайтарилиши керак.

IV. Яқуний қоидалар

38. Минтақавий инспекциялар, жойлардаги давлат ҳокимияти органлари Давлат кадастрига киритилган маданий мерос объектларининг ҳолати устидан назоратни таъминлайдилар.

39. Давлат кадастрига киритилган маданий мерос объектига нисбатан кадастр ахбороти ўзгарган тақдирда маданий мерос объектларининг эгалари, жойлардаги давлат ҳокимияти органлари бир ой муддатда бу ҳақда тегишли минтақавий инспекцияга маълум қилишлари шарт.

40. Минтақавий инспекциялар жойлардаги давлат ҳокимияти органлари билан биргаликда беш йилда бир марта маданий мерос объектларининг ҳолатини текширадилар ва қайд этадилар. Текшириш натижалари бўйича, зарурат бўлса, Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига маданий мероснинг мазкур объектларини сақлаш бўйича жорий ва истикбол дастурларини ишлаб чиқишга доир таклифлар киритадилар.

41. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги ҳар йили Давлат кадастри ахборотини ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 1 мартигача Давлат кадастрларининг ягона тизимига тақдим этади. Кадастр маълумотларини Давлат кадастрларининг ягона тизимига тақдим этиш шакли Маданият ишлари вазирлиги томонидан тасдиқланади ва «Ўзгеодезкадастр» бош бошқармаси билан келишилади.

42. Давлат кадастри ахбороти давлат ҳокимияти ва бошқарув органларига бепул, бошқа юридик ва жисмоний шахсларга эса белгиланган тартибда ҳақ тўлаш эвазига берилади.

43. Давлат кадастрини юритишни ташкил этиш бўйича йўриқнома «Ўзгеодезкадастр» бош бошқармаси билан келишган ҳолда, белгиланган тартибда Маданият ишлари вазирлиги томонидан тасдиқланади.

Маданий мерос объектлари давлат кадастрини юритиш
(1-схема: объектларни Давлат кадастрига киритиш)

**Маданий мерос объектлари давлат кадастрини юритиш
1-схемасига изоҳлар
(объектларни Давлат кадастрига киритиш)**

1. Минтақавий давлат инспекциялари жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, юридик ва жисмоний шахслар таклифлари асосида ёхуд улар билан келишган ҳолда маданий мерос объектларини Давлат кадастрига киритиш тўғрисида таклифлар тайёрлайдилар, маданий мерос объектлари тўғрисидаги зарур маълумотларни тўплайдилар.

2. Маданий мерос объектларини Давлат кадастрига киритиш тўғрисидаги таклифлар зарур материаллар билан биргаликда Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига юборилади.

3. Минтақавий давлат инспекциялари томонидан тақдим этилган материаллар тарихий-маданий экспертизадан ўтказиш учун Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасининг Илмий-методик кенгашига кўриб чиқиш учун киритилади.

4. Тарихий-маданий экспертиза натижаларига кўра Илмий-методик кенгаш Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига объектни Давлат кадастрига киритиш тўғрисида тегишли хулоса тақдим этади.

5. Тарихий-маданий экспертиза хулосаси асосида Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Маданият ишлари вазирлигига объектни Давлат кадастрига киритиш тўғрисида таклиф киритади.

6. Маданият ишлари вазирлиги объектни Давлат кадастрига киритиш тўғрисида тегишли буйруқ чиқаради.

7. Маданият ишлари вазирлигининг буйруғи асосида Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси объектни Давлат кадастрига киритади.

8. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси объектни Давлат кадастрига киритгандан сўнг «Ўзгеодезкадастр» бош бошқармасига Ўзбекистон Республикаси давлат кадастрлари ягона тизимига киритиш учун тегишли ахборот беради.

9. Буйруқ чиқарилган вақтдан бошлаб ўн кун мобайнида Давлат кадастрига киритилган маданий мерос объектига Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси томонидан маданий мерос паспорти расмийлаштирилади. Маданий мерос паспорти паспорт расмийлаштирилгандан кейин беш кундан кечиктирмай тегишли минтақавий инспекцияга юборилади.

10. Минтақавий инспекциялар беш кун мобайнида тегишли равишда маданий мерос объекти эгасини (юридик ёки жисмоний шахсни) ёхуд жойлардаги давлат ҳокимияти органини маданий мерос объекти Давлат кадастрига киритилганлиги тўғрисида хабардор қилади ва уларга маданий мерос объекти паспортини беради.

11. Минтақавий давлат инспекциялари ва жойлардаги давлат ҳокимияти органлари Давлат кадастрига киритилган маданий мерос объектининг ҳолати назорат қилинишини таъминлайдилар.

**Маданий мерос объектлари давлат кадастрини юритиш
2-схемасига изоҳлар
(объектларни Давлат кадастридан чиқариш)**

1. Жисмоний жихатдан йўқолиб кетган ёки маданий мерос объекти сифатида қадрини йўқотган маданий мерос объектларига нисбатан минтақавий давлат инспекциялари жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, юридик ва жисмоний шахслар таклифлари асосида ёхуд тегишли объектларнинг ҳолатини ўрганиш натижаларига кўра уларни Давлат кадастридан чиқариш тўғрисида таклифлар тайёрлайдилар.

2. Маданий мерос объектларини Давлат кадастридан чиқариш тўғрисидаги таклифлар зарур материаллар билан биргаликда Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига юборилади.

3. Минтақавий давлат инспекциялари томонидан тақдим этилган материаллар тарихий-маданий экспертизадан ўтказиш учун Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасининг Илмий-методик кенгашига кўриб чиқиш учун киритилади.

4. Тарихий-маданий экспертиза натижаларига кўра Илмий-методик кенгаш Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига объектни Давлат кадастридан чиқаришнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида тегишли хулоса тақдим этади.

5. Тарихий-маданий экспертиза хулосаси асосида Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Маданият ишлари вазирлигига объектни Давлат кадастридан чиқариш тўғрисида таклиф киритади.

6. Маданият ишлари вазирлиги объектни Давлат кадастридан чиқариш тўғрисида тегишли буйруқ чиқаради.

7. Маданият ишлари вазирлигининг буйруғи асосида Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Давлат кадастрига тегишли ёзувни киритади.

8. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Давлат кадастрига тегишли ёзувни киритгандан сўнг «Ўзгеодезкадастр» бош бошқармасига Ўзбекистон Республикаси давлат кадастрлари ягона тизимига ўзгартириш киритиш учун тегишли ахборот беради.

9. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси маданий мерос паспортини бекор қилади ва тегишли минтақавий инспекцияга маданий мерос объекти Давлат кадастридан чиқарилганлиги тўғрисида ахборот юборади.

10. Минтақавий давлат инспекциялари маданий мерос объекти эгасини (юридик ёки жисмоний шахсни) ёхуд жойлардаги давлат ҳокимияти органини маданий мерос объекти Давлат кадастридан чиқарилганлиги тўғрисида хабардор қилади. Маданий мерос объекти паспорти Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига юбориш учун минтақавий давлат инспекциясига қайтариб берилади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 29 июлдаги 269-сон қарорига
4-ИЛОВА

**Маданий мерос объектларининг тарихий-маданий
экспертизаси тўғрисида
НИЗОМ**

1. Мазкур Низом Маданий мерос объектларининг тарихий-маданий экспертизасини ташкил этиш тартибини белгилайди.

2. Тарихий-маданий экспертиза:

маданий мерос объектларининг Маданий мерос объектларининг давлат кадастрига киритилишини асослаш;

маданий мерос объектларининг тоифасини аниқлаш;

маданий мерос объектлари тоифасининг ўзгартирилишини асослаш;

маданий мерос объектлари Маданий мерос объектларининг давлат кадастридан чиқариш;

маданий мерос объектлари муҳофаза зонаси лойиҳаларининг шахарсозлик ва лойиҳа ҳужжатларига, шунингдек амалга ошириш мўлжалланаётган ер тузиш, қурилиш, мелиорация, хўжалик ишларининг ва бошқа ишларнинг маданий мерос объектларини сақлаш талабларига мувофиқлигини аниқлаш мақсадида ўтказилади.

3. Қўйидагилар тарихий-маданий экспертиза объектлари ҳисобланади:

хўжалик мақсадларида ўзлаштириладиган ер участкалари, агар уларда маданий мерос объектлари мавжуд бўлса;

маданий мерос объектларининг Маданий мерос объектларининг давлат кадастрига киритилишини асословчи материаллар;

маданий мерос объектларининг Маданий мерос объектларининг давлат кадастридан чиқарилишини асословчи материаллар;

маданий мерос объектлари тоифасининг ўзгартирилишини асословчи материаллар;

шахарсозлик ва лойиҳа ҳужжатлари, «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида белгиланган ҳолларда;

маданий мерос объектларига бевосита ёки билвосита таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ер қазилар, қурилиш, мелиорация, хўжалик ишларининг ва бошқа ишларнинг амалга оширилишини асословчи ҳужжатлар.

4. Тарихий-маданий экспертиза Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси ҳузуридаги Илмий-методик кенгаш томонидан мазкур Низомга илова қилинаётган схемага мувофиқ амалга оширилади.

Илмий-методик кенгаш таркибига (кейинги ўринларда «Кенгаш» деб аталади) давлат органлари, илмий институтлар ва муассасалар, нодавлат нотижорат ташкилотлар, маданий мерос объектларини ўрганиш, сақлаш ва улардан замонавий фойдаланиш соҳасидаги айрим олимлар ва мутахассислар киритилади.

Кенгаш раис, раис ўринбосарлари, Кенгаш аъзолари ва котибидан иборат бўлади. Кенгашнинг шахсий таркиби Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги томонидан тасдиқланади.

5. Кенгаш мажлислари заруриятга кўра, лекин ҳар чоракда камида бир марта ўтказилади. Кенгашнинг Иш тартиби Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги томонидан тасдиқланади.

6. Кенгаш таркибида тегишли йўналишлар бўйича секциялар ташкил этилади.

7. Кенгаш фаолиятининг моддий-техника таъминоти Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси томонидан амалга оширилади.

8. Тарихий-маданий экспертиза хулосасини олиш учун Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси тегишли маданий мерос объекти бўйича материалларни Кенгашга кўриб чиқиш учун киритади. Материаллар Кенгаш котиби томонидан қабул қилинади.

Тарихий-маданий экспертизадан ўтказиш учун тақдим этиладиган материаллар таркиби ва мазмуни Маданият ишлари вазирлиги томонидан белгиланади.

9. Кенгаш котиби олинган материалларни Кенгаш раисига тақдим этади, раис уларни Кенгашнинг тегишли йўналишлар бўйича секцияларига юборади.

10. Кенгаш секцияларида тарихий-маданий экспертиза мақсадларини ҳисобга олган ҳолда, маданий мерос объекти бўйича тақдим этилган материаллар ҳар томонлама ўрганиб чиқилади.

Зарурият бўлганда маданий мерос объектининг тарихий-маданий экспертизаси объект жойлашган жойда ўтказилади.

Тарихий-маданий экспертизани ўтказиш методикаси Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси билан келишган ҳолда Маданият ишлари вазирлиги томонидан белгиланади.

12. Тарихий-маданий экспертизани ўтказишда Кенгаш мустақил экспертларни жалб қилишга ҳақлидир. Бунинг учун Кенгаш секциялари тегишли асослашлар билан Кенгаш раисига мурожаат қилади, раис ушбу масалани кўриб чиқиш учун Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига киритади.

Кенгаш раисининг тақдимномаси асосида Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси белгиланган тартибда экспертлар билан шартномалар тузади.

13. Тарихий-маданий экспертиза натижаларига кўра Кенгаш секциялари эксперт хулосаси, шунингдек тарихий-маданий экспертиза хулосаси лойиҳасини тайёрлайди. Эксперт хулосаси ва тарихий-маданий экспертиза хулосаси лойиҳаси барча материаллар илова қилинган ҳолда кўриб чиқиш учун Кенгаш раисига тақдим этилади, раис тарихий-маданий экспертиза натижаларини тасдиқлаш учун Кенгаш мажлисини чакиради.

14. Кенгаш мажлиси унда Кенгаш барча аъзоларининг учдан икки қисми қатнашганда ваколатли ҳисобланади. Кенгаш қарори оддий кўпчилик овоз билан қабул қилинади. Овозлар тенг бўлиб қолганда раиснинг овози ҳал қилувчи овоз ҳисобланади.

Кенгаш қарорига рози бўлмаган Кенгаш аъзолари ўзининг алоҳида фикрини баён қилишга ҳақлидирлар.

15. Кенгаш мажлисида тарихий-маданий экспертиза хулосасининг лойиҳаси тасдиқланади.

16. Кенгаш мажлиси ўтказилишини ташкил этиш, мажлис протоколининг расмийлаштириш Кенгаш котиби томонидан амалга оширилади.

17. Кенгаш қарори мажлис протоколи билан расмийлаштирилади. Кенгаш протоколи раислик қилувчи ва масъул котиб томонидан имзоланади.

Мажлис протоколи, тарихий-маданий экспертиза хулосаси, шунингдек Кенгаш аъзоларининг алоҳида фикри Кенгаш котиби томонидан Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига юборилади.

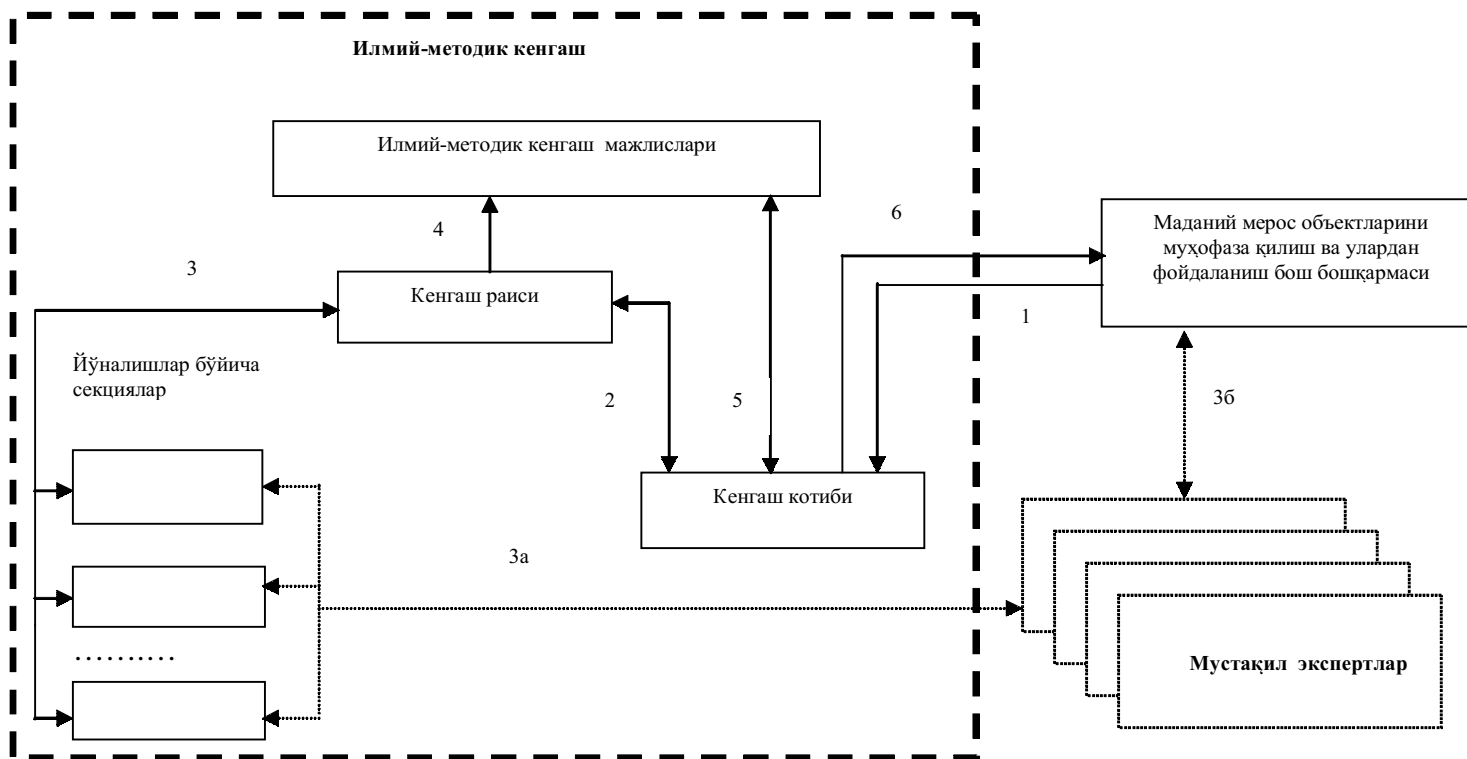

18. Тарихий-маданий экспертизани ўтказиш муддати материалларнинг йўналишига, мураккаблигига ва ҳажмига қараб ўттиз кундан ошмаслиги керак.

19. Маданий мерос объектлари тарихий-маданий экспертизаси ўтказилганлиги учун махсус йиғим тўланади. Махсус йиғимдан тушган маблағлар Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси ҳисоб рақамида жамланади ва улардан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда фойдаланилади.

Маданий мерос объектлари тарихий-маданий экспертизаси ўтказилганлиги учун махсус йиғим миқдори ва уни тўлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Маданият ишлари вазирлиги томонидан белгиланади.

Тарихий-маданий экспертизани ўтказиш схемаси

Тарихий-маданий экспертизани ўтказиш схемасига изоҳлар

1. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси Илмий-методик кенгаш котибига тарихий-маданий экспертиза хулосасини олиш учун тақдим этилган материалларни киритади.

2. Материаллар кўриб чиқиш ишларини ташкил этиш учун котиб томонидан Кенгаш раисига тақдим этилади.

3. Раис материалларни эксперт хулосаси олиш учун Кенгашнинг йўналишлар бўйича секцияларига кўриб чиқиш учун беради. Секцияларда тақдим этилган материалларни ҳар томонлама кўриб чиқиш ишлари ташкил этилади. Эксперт ишланмалари асосида секциялар эксперт хулосаси, шунингдек тарихий-маданий экспертиза хулосаси лойиҳасини тайёрлайди. Эксперт хулосаси ва тарихий-маданий экспертиза хулосаси лойиҳаси барча материаллар илова қилинган ҳолда Кенгаш раисига кўриб чиқиш учун тақдим этилади, раис материалларнинг тайёрлигини ҳисобга олган ҳолда уларни Илмий-методик кенгашга киритиш тўғрисида қарор қабул қилади.

3а. Чет экспертларни жалб этиш зарурияти пайдо бўлган тақдирда секциялар раҳбарлари тегишли асослар билан Кенгаш котибига мурожаат қиладилар, котиб ушбу масалани Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси билан келишади.

3б. Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси жалб қилинаётган экспертлар билан шартномалар тузади.

4. Кенгаш раиси тарихий-маданий экспертиза хулосаси лойиҳасини тасдиқлаш учун Илмий-методик кенгаш мажлисини чақиради.

5. Кенгаш котиби мажлис ўтказилишини ташкил этади, мажлис протоколини, шунингдек Кенгаш қарорини расмийлаштиради.

6. Илмий-методик кенгаш қарори ва тарихий-маданий экспертиза хулосаси Кенгаш котиби томонидан Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасига юборилади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2002 йил 29 июлдаги 269-сон қарорига
5-ИЛОВА

**I. Ҳукуматнинг ўз кучини йўқотган қарорлари
РЎЙХАТИ**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республикада моддий маданият ёдгорликларини сақлаш ва қайта тиклашни янада яхшилаш чора-тадбирлари ҳамда ёдгорликлар ва монументларнинг лойиҳаларини тузиш ва уларни қуриш тартиби тўғрисида» 1968 йил 30 августдаги 415-сон қарори (ЎзССР ҚТ, 1968 й., 6-сон, 52-модда)нинг 1, 6-бандлари, 7-банднинг «а» ва «в» кичик бандлари.

2. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Архитектура ва археология ёдгорликларини сақлаш ва қайта тиклаш, ҳисобга олиш ва консервация қилишни янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида» 1973 йил 9 августдаги 339-сон қарорининг 1,7, 9 ва 11-бандлари.

3. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика моддий маданият ёдгорликларини сақлаш ва қайта тиклашни бош-

қаришни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 1979 йил 24 февралдаги 149-сон қарори 1-бандининг учинчи хат боши, 4-банди, 11-бандининг «г» кичик банди, 12-15 ва 17-бандлари, шунингдек мазкур қарорга 1-илова.

4. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССР Маданият вазирлигининг Маданият ва тасвирий санъат ёдгорликларини сақлаш ва қайта тиклаш, улардан фойдаланиш, янги ёдгорликлар ва монументларни қуриш, таъмирлаш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида» 1979 йил 30 августдаги 612-сон қарори (ЎзССР ҚТ, 1979 й., 8-сон, 33-модда).

5. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «СССР Министрлар Советининг «Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида» 1982 йил 16 сентябрдаги 865-сон қарори» юзасидан 1982 йил 1 октябрдаги 663-сон қарори (ЎзССР ҚТ, 1982 й., 10-сон, 36-модда).

6. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг Устави тўғрисида» 1986 йил 19 декабрдаги 598-сон қарори (ЎзССР ҚТ, 1986 й., 12-сон, 50-модда).

II. Ҳукуматнинг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартиришлар ва қўшимчалар

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг тузилмаси ва фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида» 1992 йил 27 апрелдаги 207-сон қарорида:

4-банднинг бешинчи хат боши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«маданий мерос объектларининг давлат муҳофазасини таъминлаш»;

қарорга 2-илованинг биринчи хат боши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармаси».

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 30 июндаги 305-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги тўғрисидаги Низомда:

а) 3-банднинг бешинчи хат боши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«маданий мерос объектларининг давлат муҳофазасини таъминлаш»;

б) 5-бандда:

ўнинчи хат бошидан «тарих, маънавий маданият ёдгорликларини ҳисобга олиш, муҳофаза қилиш, таъмирлаш, фойдаланиш ва уларни тарғиб қилиш ишига» сўзлари чиқариб ташлансин;

ўнинчи хат бошидан кейин қуйидаги хат бошлари қўшилсин:

«юримдик ва жисмоний шахслар томонидан маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя қилиниши устидан давлат назоратини амалга оширади;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш, сақлаш, оммалаштириш ва улардан фойдаланиш давлат дастурларини ишлаб чиқишда қатнашади;

маданий мерос объектларини тадқиқ этиш, консервация қилиш, реставрация қилиш ва замонавий фойдаланиш учун мослаштириш давлат дастурларини амалга оширади;

маданий мерос объектлари аниқланишини, ҳисобга олинишини, муҳофаза қилинишини, оммалаштирилишини ва улардан фойдаланилишини таъминлайди;

маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш масалалари бўйича давлат бошқаруви органлари фаолиятини мувофиқлаштиради;

